

Az ember és az élete

Uzsoky Miklós 1925 november 6-án Szent Milós napján született, s a korebeli szokásokhoz (vagy ki tudja milyen okból) hiven - későbbi nagy bánatára - a Miklós nevet kapta. Bár az ajándékok mennyisége mindig tripla volt, az ünneplés csak egyszeri. Uzsoky Miklós saját vallomása szerint boldog ember volt „égész életemben azzal foglalkoztam ami érdekelt amit csinálni akartam, soha nem kellett semmit csinálnom amit más talált ki”.

Nyiregyházán született Czaplulics András és Munkácsy Mária házasságának elsőszülöttjeként. Színruszin származású apja aki 18 évesen tanult meg magyarul, olyannyira magyarnak érezte magát hogy 1932-ben felvette az Uzsoky nevet. Eredetileg felesége nevét a Munkácsy nevet szerette volna felvenni, de annak védett volta miatt erre nem kapta meg az engedélyt. (Tudomásom szerint felesége semmilyen rokon kapcsolatban nem áll Munkácsy Mihály festővel)Uzsoky András jegyzőiskolát végzett, s 1945-ig falusi jegyzőként dolgozott. 1927 től 1944-45 ig Lónya község jegyzőjeként tevékenykedett 1930- ban született öccse Uzsoky Endre. Bár mindketten boldogan éltek a falusi gyerekek életét, bár kivételezett helyzetük miatt a falusi életnek csak az örömeiben volt részük. Míg öccsére Bandira kortársai és a még élő nála idősebbek élénken emlékeznek Apámra alig, mivel főleg a lakásban tartózkodott, könyvei, és éppen aktuális fizikai kísérleteinek szentelve idejét, mely kísérleteknek néha szigorú büntetés lett a vége, amikor is például apám a benzinhajtású gőzhajók működését tanulmányozta 4-5 éves korában ki tudja honnan szerzett benzinnel papírhajóiban s ki talált gyulladni a fürdőszoba. Bandi öccse a későbbi agrármérnök se volt híján ötleteknek amikor elküldték például, hogy xx Pengőért tojást vegyen azt füllentette a pénz elveszett és vásárolt 50 kisnyulat, a fészkerben rejtett el abban a reményben, hogy a cselre nem derül fény. „A fiúk elemi iskolájukat a lónyai népiskolában végezték, 10 éve koruktól a nyíregyházi .... Gimnázium internátusában,Folytatták tanulmányaikat. Apám internátusi éveit, csínyeit és megdöbbenő teljesítményét legendák övezték, de ezeknek egy külön fejezetet szentelek (link)

Szakmai pályafutását a ..link.. alatt olvashatjuk. Korai nyugdíjba vonulásának okait és körülményeit, ellentmondásosan idézik fel. A história tudásnaptár szerint nyugdíjazták. Apám nem értett egyet az Intézet koncepciójával, ezért osztályát elvették, tudományos tanácsadói pozícióba helyezték, kutatásaihoz elképzelései megvalósításához infrastruktúrát nem kapott. Ő maga így fogalmazott: „Én egy félreállított ember vagyok”Miért történt ez Így?A szereplők élnek, az eseményeket sok minden meghatározta, alapvetően maga a korszak, az uralkodó normák, a vezetők alkalmazkodási kényszere. Uzsoky Miklós nem volt hajlandó alkalmazkodni, ahhoz a körülményhez, hogy a produktum a tudás nem elegendő Akadémiai igazolások nélkül nem lehetett az országban dolgozni (..link. levi interjú) Nem volt elegendő, hogy volt év amikor Magyarország exportbevételének ezrelékében volt

mérhető, s az általa tervezett berendezésből befolyt összeg, Nem volt elég az első magyar TV adó terve, Nem volt elég a szuperrelativitás elméletével kapcsolatos, ma is hivatkozott korszakos eredménye, Nem volt elég A Fúziós Reaktorokról szóló 195.-es szintén korszakos Simonyi- Uzsoky publikációi, Igazolások, papírok kellettek volna az akadémia doktori bizottságától, aminek megszerzése Őt nem foglalkoztatta, mert szakmai tudományos szempontból számára érdektelen volt.

Tartozom annyival Uzsoky Miklós emlékének, hogy megemlítem volt egy fiatalember, aki osztálya felszámolásakor, ahogy az egyik itt is visszaemlékező fogalmazott: „Apád körül a hóhérmunkát elvégezte”. Így szakmailag ellehetetlenülve, talán pro forma saját kérésre nyugdíjba kényszerült.

Forrás: <http://uzsokyborbala.wix.com/uzsoky#!uzsoky-mikls/c1ad5>